

Ομιλία Υπουργού Οικονομικών Κωνσταντίνου Πετρίδη με θέμα «Το μέλλον του Συνταξιοδοτικού Συστήματος και των Ταμείων Προνοίας στην Κύπρο» στο ομώνυμο Συνέδριο της ΟΕΒ, Πέμπτη 7 Απριλίου 2022, Διεθνής Κρατική Έκθεση

Αγαπητοί κυρίες και κύριοι

Αγαπητοί σύνεδροι,

Απαραίτητο συστατικό κάθε σύγχρονου Κράτους, το οποίο μεριμνά για την ευημερία των πολιτών του, αποτελεί και ένα σύγχρονο συνταξιοδοτικό πλαίσιο, στο οποίο να μετέχει, όσο το δυνατό μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, έτσι ώστε να διασφαλίζεται το βιοτικό επίπεδο των πολιτών μετά την αφυπηρέτηση του.

Η δημιουργία και λειτουργία του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπήρξε μια κατάκτηση για τον λαό και το Κράτος θέτοντας τις βάσεις για προστασία έναντι των κινδύνων του γήρατος, της πρόωρης αναπηρίας και του πρόωρου θανάτου μέσα σε ένα πλαίσιο έντονης κοινωνικής αλληλεγγύης.

Το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, είναι εξαιρετικά σημαντικό και αποτελεί τον πρώτο συνταξιοδοτικό πυλώνα. Όμως, επίσης σημαντικός είναι και ο δεύτερος συνταξιοδοτικός πυλώνας, αυτός των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, αναπόσπαστο μέρος του οποίου αποτελούν τα Ταμεία Προνοίας. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 γνωστή και ως IORP II, η οποία μεταφέρθηκε στην εθνική νομοθεσία με τον Νόμο 10(Ι)/2020, έχει ενισχύσει τις δομές διακυβέρνησης των Ταμείων Προνοίας με πρόνοιες για εσωτερικό έλεγχο, διαχείριση κινδύνων, πολιτική αμοιβών, αυξημένης πληροφόρησης προς τα μέλη και τις εποπτικές αρχές καθώς και

άλλα, τα οποία ναι μεν διασφαλίζουν καλύτερα την διακυβέρνηση και τα συμφέροντα των μελών, αλλά ταυτόχρονα, δημιουργούν αυξημένες υποχρεώσεις και κόστος προς τα Ταμεία Προνοίας.

Αυτό όμως τι σημαίνει για το μέλλον των Ταμείων Προνοίας στην Κύπρο; Θα αναπτυχθούν ή θα φθίνουν; Είναι η πεποίθησή μου καθώς και της Κυβέρνησης, ότι ο τομέας των Ταμείων Προνοίας, είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την επαρκή και αποτελεσματική παροχή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τους εργαζόμενους και η εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας IORP II, μπορεί να είναι ο καταλύτης για τη δημιουργία ενός καλύτερου και ασφαλέστερου πλαισίου για τις επαγγελματικές συντάξεις. Μεγαλύτερα ταμεία προνοίας με δυνατότητες για ενισχυμένες δομές διακυβέρνησης αναμφίβολα θα μπορούν να παρέχουν καλύτερες επιλογές στα μέλη τους και μεγαλύτερη ασφάλεια.

Ως Κυβέρνηση είχαμε εντοπίσει την ανάγκη για μια ολιστική προσέγγιση για το συνταξιοδοτικό πλαίσιο, με ιδιαίτερη έμφαση στην αναμόρφωση του πλαισίου για τα Ταμεία Προνοίας. Αυτό καταγράφεται στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Σεπτεμβρίου 2016. Επί σκοπού, ετοιμάστηκαν όροι εντολής για τη διενέργεια τέτοιας ολιστικής μελέτης, από διεθνείς εμπειρογνώμονες, οι οποίοι θα ενεργούσαν υπό την αιγίδα του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας. Δυστυχώς η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν ενέκρινε την αποδέσμευση του σχετικού κονδυλίου τον Ιούνιο του 2017 και ως αποτέλεσμα αυτή η προσπάθεια για αναμόρφωση ανακόπηκε.

Η ανάγκη όμως παραμένει και ως Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζουμε τη προσπάθεια με σκοπό να εξευρεθεί τρόπος για τη εκπόνηση τέτοιας ανάλυσης από διεθνείς εμπειρογνώμονες, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τους κοινωνικούς εταίρους και τις εποπτικές αρχές. Αυτή η ανάγκη παραμένει γιατί πολλά

ζητήματα βέλτιστων πρακτικών δεν καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία IORP II. Για παράδειγμα, ποιες επιλογές πολιτικής προσφέρονται για προώθηση της συμμετοχής όσο το δυνατό περισσότερου ποσοστού του πληθυσμού σε επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχέδια; Ποιος ο καλύτερος και πιο αποτελεσματικός τρόπος ενοποίησης της αγοράς, με τη απορρόφηση μικρότερων ταμείων προνοίας σε μεγαλύτερα που ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη; Ποιες δομές διακυβέρνησης θα πρέπει να έχουν τα πολύ-επιχειρησιακά ταμεία προνοίας για να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι που αυτά παρουσιάζουν λόγω και του αυξημένου μεγέθους τους, και τι εργαλεία θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από την εποπτική αρχή για την αδειοδότηση και εποπτεία τους; Πως επιτυγχάνονται ίσοι όροι στη λειτουργία των ασφαλιστικών συνταξιοδοτικών ταμείων με τα ταμεία προνοίας και ποια η αλληλοεπίδραση σε τέτοια ενοποιημένη αγορά; Ποια παραδείγματα σύγχρονου επενδυτικού πλαισίου υπάρχουν στον τομέα των ταμείων προνοίας; Ποιες πολιτικές μπορούν να υιοθετηθούν για την διαφάνεια ως προς τις χρεώσεις διαχείρισης και την προσφορά επαρκών επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών με όσο το δυνατό χαμηλότερο κόστος; Τέλος πως αξιολογείται η φορολογική πολιτική σε σχέση με το συνταξιοδοτικό πλαίσιο;

Όπως ανέφερα, αυτή η προσπάθεια για περαιτέρω εκσυγχρονισμό του τομέα των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών και ταμείων προνοίας, είναι ένα θέμα το οποίο ως Υπουργείο Οικονομικών έχουμε πρόθεση να συζητήσουμε με το Υπουργείο Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με σκοπό τη περαιτέρω προώθηση του.

Είναι επίσης πεποίθησή μου ότι, ένα άλλο βασικό κεφάλαιο για το μέλλον του συνταξιοδοτικού συστήματος σε σχέση με τα ταμεία προνοίας και τις επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές, αφορά την αποτελεσματική

εποπτεία τους. Έχουμε δει κατ' επανάληψη τόσο στην Κύπρο όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο και ευρύτερα, ότι χώρες με αποτελεσματική εποπτεία στον χρηματοοικονομικό τομέα, επιτυγχάνουν καλύτερη προστασία για τους συμμετέχοντες αλλά και γενικότερα προσελκύουν επενδύσεις και ανάπτυξη. Καλύτερη εποπτεία δεν σημαίνει κατ' ανάγκη εποπτικές ποινές. Σημαίνει πρωτίστως υποστήριξη, καθορισμό προτύπων και διαδικασιών και βέλτιστες πρακτικές. Τα κυβερνητικά Τμήματα που είναι επιφορτισμένα με αυτή την ευθύνη, η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών και ο Κλάδος Εφόρου Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών εργάζονται ευσυνείδητα και καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες για την εξυπηρέτηση και εποπτεία των συμμετεχόντων στην αγορά. Όμως είναι κοινώς αποδεκτό ότι αυτά χρειάζονται ενίσχυση για να μπορούν να ανταπεξέλθουν με επάρκεια στο έργο τους και εργαζόμαστε προς αυτή την κατεύθυνση. Ως Κυβέρνηση και ως Υπουργείο Οικονομικών, προχωρήσαμε επίσης στη διενέργεια μελέτης το 2015 με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων γνωστής και ως EIOPA, για τη δημιουργία κυπριακής ανεξάρτητης εποπτικής αρχής ασφαλίσεων και επαγγελματικών συντάξεων.

Ακολούθως, ετοιμάστηκε νομοσχέδιο για την δημιουργία τέτοιας Ανεξάρτητης Αρχής στην βάση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, το και οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Οκτώβριο του 2019. Είναι η πεποίθησή μου καθώς και της Κυβέρνησης, ότι το μέλλον των Ταμείων Προνοίας και η παροχή συνταξιοδοτικών παροχών θα ενισχυθεί με τη λειτουργία τέτοιας Ανεξάρτητης νέας Αρχής, η οποία θα μπορεί να υποστηρίξει καλύτερα τις λειτουργίες των Ταμείων Προνοίας και των ασφαλιστικών εταιρειών μέσω πιο ευέλικτων δομών και ανεξάρτητων λειτουργιών όπως για πληροφορική και νομική υποστήριξη με τη λήψη

αποφάσεων από Διοικητικό Συμβούλιο καθώς και με σημαντική ενίσχυση σε ανθρώπινο δυναμικό και άλλους πόρους.

Αυτή η αλλαγή δεν θα είναι εις βάρος καλών πρακτικών που έχουν υιοθετηθεί στο παρελθόν. Η λειτουργία των Ταμείων Προνοίας, αποτελεί μέρος των εργασιακών σχέσεων και ως τέτοια, αντικείμενο συζήτησης των κοινωνικών εταίρων και της Κυβέρνησης. Κατά συνέπεια, όπως προβλέπεται και στο νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, οι κοινωνικοί εταίροι θα συνεχίζουν να μετέχουν σε Συμβουλευτικό Σώμα μαζί με εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργείου Οικονομικών, με σκοπό τη συζήτηση όλων των θεμάτων και νομοθεσιών που αφορούν τις επαγγελματικές συντάξεις. Το ίδιο θα εφαρμοστεί με τη λειτουργία έτερου Συμβουλευτικού Σώματος για τα θέματα που αφορούν τον ασφαλιστικό κλάδο.

Κυρίες και Κυρίες,

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω την Οργάνωση Εργοδοτών και Βιομηχάνων για την διοργάνωση του παρόντος συνεδρίου για το μέλλον του συνταξιοδοτικού συστήματος και των Ταμείων Προνοίας στην Κύπρο. Ως Υπουργείο Οικονομικών και ως Κυβέρνηση περιέγραφα πως βλέπουμε αυτό το μέλλον το οποίο πιστεύω ότι θα είναι επιτυχημένο νοουμένου ότι συλλογικά εργαστούμε και προσπαθήσουμε για τη βελτίωση του.

Ευχαριστώ

Κωνσταντίνος Πετρίδης

Υπουργός Οικονομικών